

Motion till riksdagen

1986/87:Bo127

Kjell A. Mattsson m. fl. (c)

Forskning (prop. 1986/87:80)

Inledning

I propositionen om forskning hävdar föredraganden att tack vare den bostadspolitik som socialdemokraterna förde under efterkrigstiden med bl. a. det s. k. miljonprogrammet har vi fått balans på bostadsmarknaden. Detta program kunde bl. a. genomföras på grund av det kunnande och den kompetens som byggts med hjälp av omfattande forsknings- och utvecklingsinsatser under en följd av år. Nya produktionsmetoder, nya material och nya tekniska och "utformningsmässiga" lösningar gjorde det möjligt att på kort tid skapa en bostadsstandard som tillhör världens högsta.

I propositionen kritiseras vidare byggbranschen för att inte satsa tillräckligt på forskning och utvecklingsinsatser.

Bostadspolitiken och behovet av FoU-insatser

Enligt vår mening finns ett stort behov av forskning och utveckling inom byggbranschen. Det gäller såväl byggmaterial, bomiljöer som energihushållning i byggnader m. m. Det stora behovet är bl. a. en effekt av en bostadspolitik som fördes av socialdemokraterna under efterkrigstiden och kulminerade i det s. k. miljonprogrammet. Byggintensiteten med bl. a. byggande i elementform ledde både till att kvaliteten eftersattes, till dåliga miljöer och bristfälliga byggmetoder. De mindre byggföretagen fick allt svårare att göra sig gällande. De kunde inte konkurrera med de stora byggbolagen om de stora byggprojekten. Vi fick ett industriellt byggande med bostäder av undermålig kvalitet och dåliga miljöer.

BRF

Byggforskningsrådet (BRF) bör enligt vår mening ha en central roll vid fördelningen av resurser till forskningsprojekt som FoU-insatser i byggandet. Inom BRF har byggts upp en icke obetydlig kompetens och ett stort kunnande. Det är därför rimligt att BRF tills vidare har en samordnad roll av insatserna. Det torde vara särskilt viktigt att den utvecklingsinriktade verksamheten intensifieras. Detta hindrar självfallet inte att betydande resurser avsätts för den långsiktiga kunskapsuppbyggnaden vid universitet och högskolor.

FoU-insatser mot fukt och mögel

Den energipolitiska debatten medförde även krav på en effektivare energianvändning i byggnader med bl. a. bättre isolerade bostäder som följd. Sammantaget har kraven på att bygga bort bostadsbristen snabbt, sämre kvalitet i byggmaterialet, felaktiga byggmetoder och en ökande satsning på energibesparande åtgärder lett till betydande problem i vissa bostadsbestånd. Omfattande fukt- och mögelskador har uppstått.

Det finns således ett dokumenterat behov av fortsatt forskning och utveckling kring hur man skall undvika fukt- och mögelskador och samtidigt uppfylla kravet på en effektiv energianvändning i byggnader.

FoU-insatser för energihushållning i byggnader

Byggnadsforskningsrådet ansvarar även för nya energisystem med el i bebyggelsen inom ramen för det samlade energiforskningsprogrammet. Vi har i en särskild motion om energiforskningen understrukit den centrala och självständiga roll BRF bör ha i dessa hänseenden.

FoU-insatser kring skadeverkningarna av försurningen på byggnader m. m.

Försurningen medför stora påfrestningar även på byggnadsbeståndet. Den innebär bl. a. att vissa äldre byggnader i t. ex. kalksten och sandsten påverkas. Betydande kulturvärden hotas. Effekterna på moderna material är bristfälligt kända. Enligt vår mening bör därför forskningsinsatserna på detta område intensifieras.

FoU-insatser inom väg- och anläggningsområdena

Vi har i annat sammanhang pekat på behovet av upprustning av vägar och broar. EG:s krav på bärighetsnormer har också inneburit att regeringen föreslagit ett investeringsprogram för att höja huvudvägnätets bärighet. En eventuell framtida satsning på naturgas ökar vidare kravet på byggande av tunnlar och berggrum för bl. a. energilagring. Andra angelägna områden för FoU-insatser är den nödvändiga upprustningen av VA-näten, dammar och hamnar. Internationellt finns även möjligheter för de svenska byggföretagen att få utföra stora anläggningsprojekt inom skilda sektorer.

Det finns här ett behov av forsknings- och utvecklingsinsatser för att stärka den svenska byggnadsindustrins konkurrenskraft. FoU-insatserna inom anläggningsbyggande bör därför förstärkas. Vi har noterat att industrin visat såväl intresse som vilja att medverka vid finansieringen av FoU-projekt på anläggningsområdet.

Administrationn av FoU-insatserna inom byggnadsforskningen

Mot. 1986/87
Bo127

Statens forsknings- och utvecklingsinsatser administreras av byggforskningsrådet och statens institut för byggnadsforskning (SIB). SIB är ett sektorsforskningsinstitut inom samhällsbyggnadsområdet och skall svara för en långsiktig kunskaps- och kompetensuppbyggnad inom ett antal områden. SIB har kritiserats, effektiviteten och behovet av dess forskning ifrågasatts. Vi anser dock att det tills vidare inte bör ske några förändringar i den nuvarande organisationen. Vi har dock i annat sammanhang föreslagit att ett miljöforskningsråd skall inrättas och när detta sker bör man även se över utformningen av organisationen för statens insatser för FoU inom byggnadsforskningen.

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställer vi
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ansvar och inriktning av statens FoU-insatser på byggforskningsområdet.

Stockholm den 11 mars 1987

Kjell A. Mattsson (c)

Birgitta Hambraeus (c)

Ivar Franzén (c)

Agne Hansson (c)

Rune Thorén (c)

